

Változó gyermekek, változó igények, változó szakmai megoldások

Új kihívások a kora gyermekkori ellátórendszerben

2017.Október 20.
RIROSZ

Czeizel Barbara

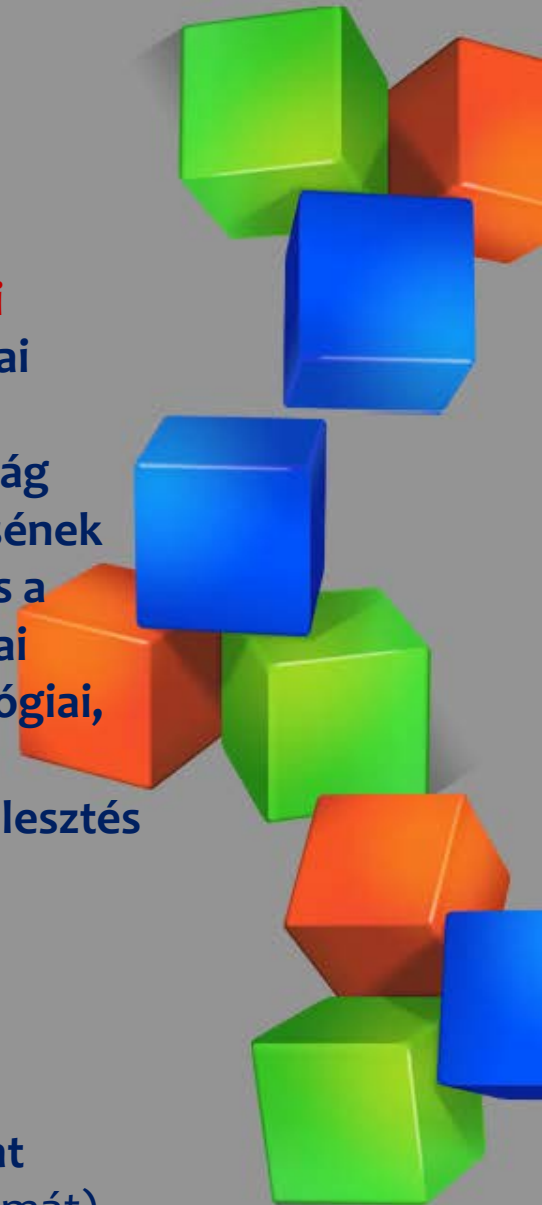
A korai fejlesztés új definíciója (2017. január 1-jei hatállyal)

- A Rendelet 4.§ (1) bekezdése:

„Az Nkt. 18. § (2) bekezdés a) pontja szerinti **gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás** (a továbbiakban: korai fejlesztés és gondozás) feladata a komplex koragyermekkori **prevenció, tanácsadás és fejlesztés**, az ellátásra való jogosultság megállapításának időpontjától kezdődően a gyermek fejlődésének elősegítése, a család kompetenciáinak erősítése, a gyermek és a család társadalmi inklúziójának támogatása érdekében. A korai fejlesztés és gondozás tevékenységei a komplex **gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai tanácsadás**, a kognitív, a szociális, a kommunikációs és a nyelvi készségek fejlesztése, a mozgásfejlesztés és a pszichológiai segítségnyújtás.”

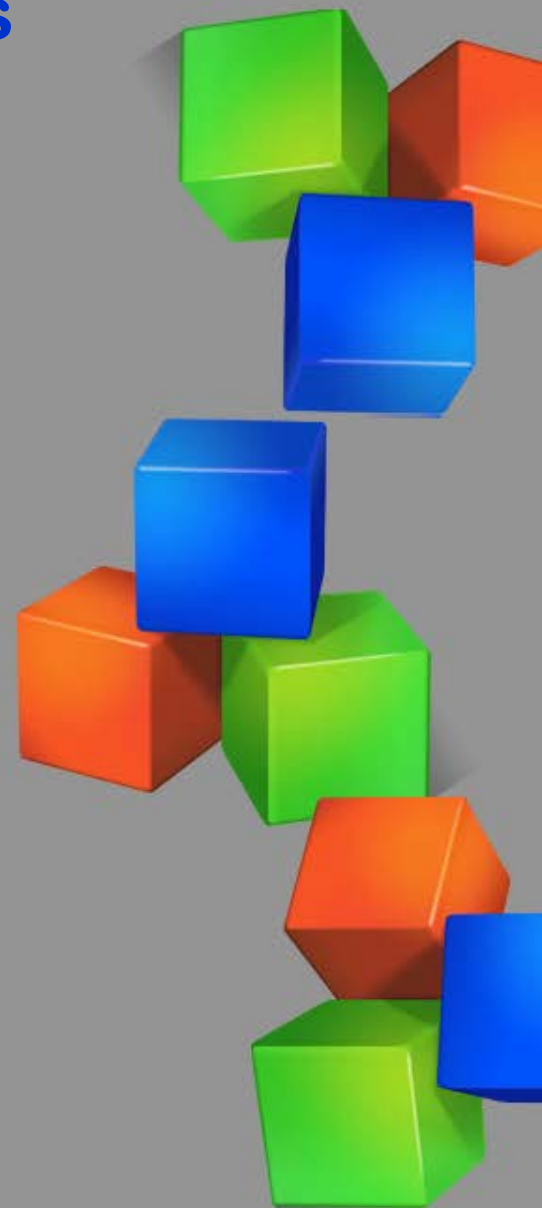
Ez az átfogalmazás

- egyrészt **pontosítja a feladat szakmai tartalmát,**
- másrészt **kiiktatja a kora gyermekkori intervenció fogalmát** (ugyanakkor megtartja a kora gyermekkori prevenció fogalmát)

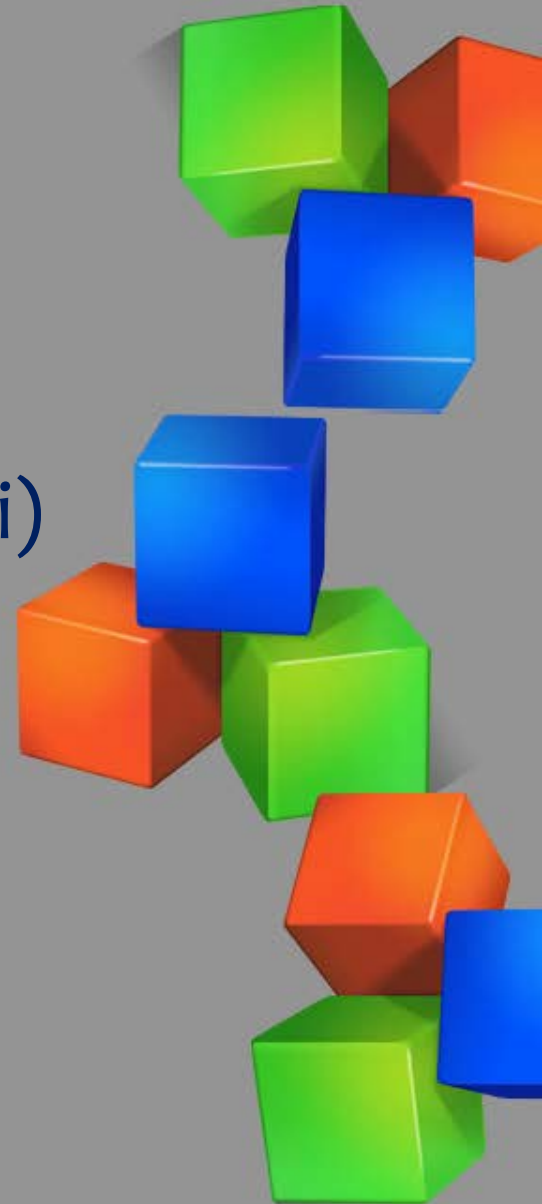
A kora gyermekkori intervenció és fejlesztés megvalósításának alapigényei

- Korai felismerés, diagnózis
- Megfelelő színvonalú tanácsadás, korai fejlesztés, terápia, gondozás
- A család segítése, támogatása
- **Elérhetőség alanyi jogon**

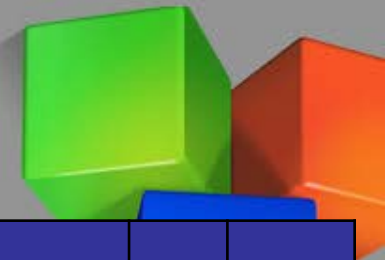

Érintett területek

- Egészségügyi
- Köznevelési (gyógypedagógiai)
- Szociális
- Családügyi

Adatok összegzése 2009 - 2015

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Évf.	Forrás
Összes élve született gyermek száma	96 442	90 335	88 049	90 269	88 689	91 510	90 922	1	KSH
NIC/PIC -ben ápoltak	6 275	6 323	6 997	6 527	6 447	5867	≈5900	1	OGYEI
Korai fejlesztés és gondozás keretében ellátottak száma (tanév)	2 372	1 974	2 325	2 609	2 198	3 521	4001	5	EMMI
SNI-s kategóriával első osztályba jelentkezők száma	4 764	4 895	4 672	5 079	5 194	5 359	5436	1	EMMI

„Ritka” adatok ???

- A világban kb. 6-8.000 féle betegséget diagnosztizáltak (definíciótól függően)
  - A lakosság kb.10%-át érintik
- Magyarországon $\approx$ 600-800 ezer ember érintett
  - 0-5 éves populációban $\approx$ 45.000 fő ?

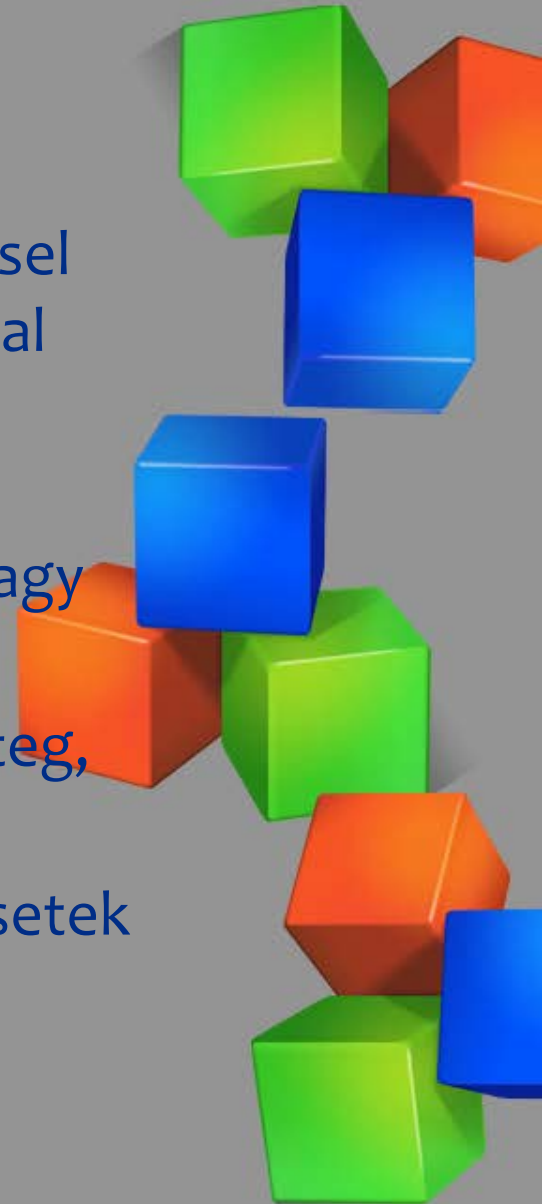
(RIROSZ)

Tények...

- Mindig életveszélyes vagy krónikus leépüléssel járó betegségek, magas szintű komplexitással
- Többségük együtt jár valamilyen fogyatékossgal: a betegek életminőségét gyakran rontja az önállóságuk csökkenése vagy elvesztése
- Erős fájdalom és szenvedés kíséri mind a beteg, mind pedig a családja számára
- Szinte nincs létező hatásos gyógymód. Az esetek zömében, ha van, akkor is csak tüneti

(RIROSZ)

További tények

- 50-75 %-a gyermekeket érint
- A betegek 30%-a meghal ötéves kor előtt
- E betegségek 80%-a genetikai eredetű
- A maradékot bakteriális vagy vírusos fertőzések, allergiák, illetve környezeti tényezők okozzák
- Nincs elegendő információ róluk
- A kutatási aktivitás is nagyon gyér

(RIROSZ)

Ritka betegséggel élni...

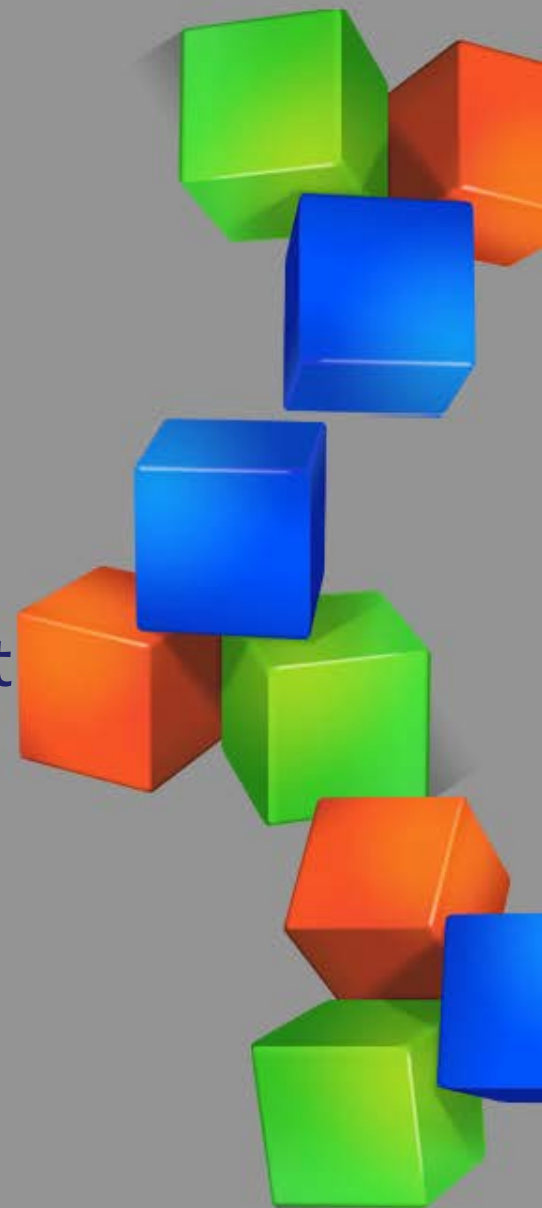
- Nagy kiszolgáltatottság
- Kálvária már a diagnózishoz jutás is
- Megfelelő ellátáshoz, kezeléshez, gyógyszerekhez, stb. való hozzáférés...
- **A CSALÁD ?????**

Kihívások...

„Olyan sokat tudunk a gyermekkori fogyatékosokról, hogy ideje a másodgenerációs kutatásokra áttérnünk. Még hozzá bizonyítékon alapuló és szakemberek által vezetett kutatásokra.”

(Michael Guralnick (2004),
International Society on Early
Intervention, elnök)

Dilemmák...

„El kell ismernünk, hogy nem tudjuk a helyes válaszokat. A kontextusok és a gyerekek drámai módon megváltoztak. A kora intervenciós szolgáltatásainkat inkább a „rájöttem valamire” jellemzi, ha pontosabban körül szeretnénk írni a gyakorlatunkat.”

(Kora intervenció területén dolgozó szakember, 2014)

Teendők

„Mi a legmegfelelőbb válasz a gyerekek körében világszerte jelentkező pszichomotoros fejlődésben, viselkedésben megjelenő problémákra?

Manapság olyan mértékű kreativitásra, gondoskodásra és együttérzésre van szükségünk, amelyet még soha nem tapasztaltunk korábban.”

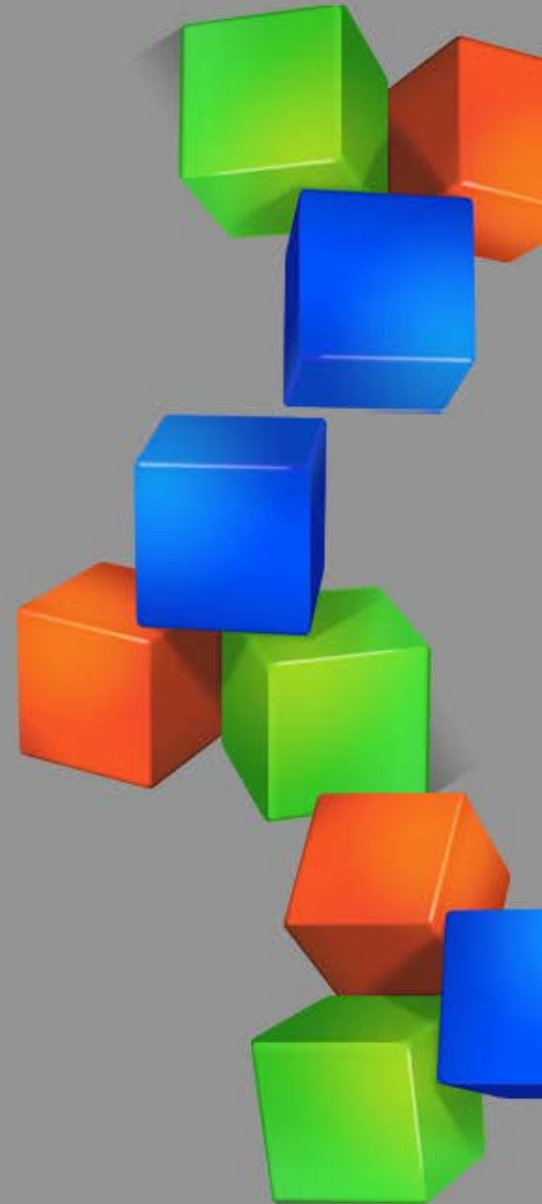
(prof. Andy Hargreaves, 2016)

Megoldások?

Merre van az előre?

- Újragondolás?
  - Újratervezés?
  - Szerkezeti átalakítás?
  - Maradjon minden a régiben?
- (Barry Carpenter, 2016)

A kora gyermekkori intervenció célja (EFOP-1.9.5., 2017-2021)

- A fejlődési rizikóval, rendellenességgel született csecsemők és kisgyermekek minél előbb történő felismerése, szűrése, diagnosztizálása, szakszerű ellátása, fejlesztése, és az érintett családok partneri segítése, támogatása.
  - komplex terület: az egészségügyi, a szociális, a társadalmi felzárkózási, a családügyi és a köznevelési ágazatot egyaránt érinti. **Összehangolt együttműködésére van szükség.**
  - a „gyermek-utak” átláthatóak legyenek szülők és szakemberek számára.
  - kutatások, jól szervezett szűrések, vizsgálatok, fejlesztések és terápiák legyenek, hogy kevesebb gyermek induljon hátránnyal!

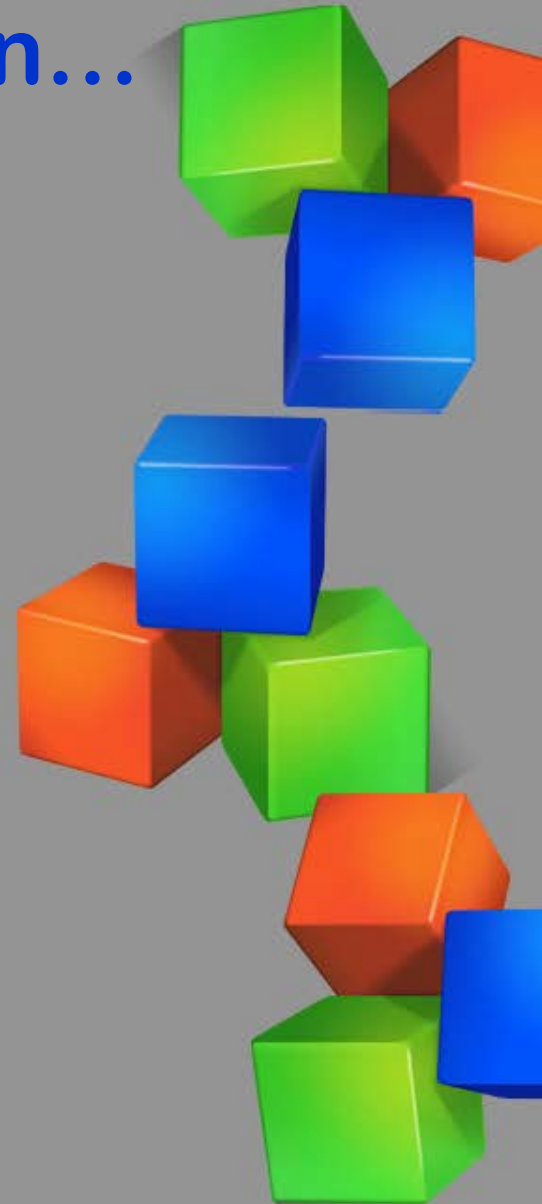
A kora gyermekkori intervenció fejlesztését célzó ágazatközi kiemelt projekt főbb tevékenységei (EFOP-1.9.5, 2017-2021)

- Egységes „gyermekút” (kliensút) kialakítása
- Közös irányelvek, protokollok kidolgozása
- Egységes mérési, értékelési rendszer kidolgozása
- Standardizált, validált szűrési módszerek, vizsgáló eljárások bevezetése
- Szakemberek kompetenciáinak növelése, egységes szemléletük formálása
- Családokkal való partneri együttműködés kialakítása
- Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása

A megkerülhetetlen...

„Sok minden várhat, a gyerek nem. A csontjai most alakulnak, az elméje most fejlődik. Neki nem mondhatjuk, hogy majd holnap, **őt úgy hívják: ma!**”
(Gabriela Mistral)

Köszönöm a figyelmüket!

